

Türk Psikiyatri Dergisi

Turkish Journal of Psychiatry

CİLT | Volume 25

GÜZ | Autumn 2014

EK | Supplement 2: **50. ULUSAL PSİKİYATRİ KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ**

ISSN 1300 – 2163

TÜRKİYE SİNİR VE RUH SAĞLIĞI DERNEĞİ

Türk Psikiyatri Dergisi

Turkish Journal of Psychiatry

Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere yılda 4 sayı çıkar
Four issues annually: March, June, September, December

CİLT | Volume 25
GÜZ | Autumn 2014
EK | Supplement 2
ISSN 1300 – 2163

Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği tarafından yayınlanmaktadır.
www.turkpsikiyatri.com

Türk Psikiyatri Dergisi

Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü
Published by Turkish Association of Nervous and Mental Health
Prof. Dr. M. Orhan Öztürk

Yayın Yönetmeni / *Editor in Chief*
Prof. Dr. Aylin Uluşahin

Yazışma Adresi / *Corresponding Address*
PK 401, Yenişehir 06442 Ankara

Yönetim Yeri / *Editorial Office*
Kenedi Cad. 98/4, Kavaklıdere, Ankara
Telefon: (0-312) 427 78 22
Faks: (0-312) 427 78 02

Yayın Türü / *Publication Category*
Yaygın Süreli Bilimsel Yayın

Reklam / *Advertisements*
Reklam koşulları ve diğer ayrıntılar için yayın yönetmeniyle ilişkiye geçilmesi gerekmektedir.

(Dergide yer alan yazılarda belirtilen görüşlerden yazarlar sorumludur. Yazılardan kaynak göstererek alıntı yapılabilir.)
(Authors are responsible for the opinions reported in the articles. All rights reserved.)

Bu Sayının Yayın Yönetmeni / *Editor in Chief of this Issue*
Prof. Dr. Berna D. Uluğ

50. Ulusal Psikiyatri Kongresi Eşbaşkanları
Prof. Dr. Simavi Vahip - Prof. Dr. M. Murat Demet

Düzenleme Kurulu
Prof. Dr. Tamer Aker (MYK)
Doç. Dr. Ömer Böke (BTDK)
Prof. Dr. M. Murat Demet (BTDK)
Doç. Dr. Cüneyt Evren (BTDK)
Prof. Dr. Meram Can Saka (MYK)
Prof. Dr. Cengiz Tuğlu (BTDK)
Prof. Dr. Berna D. Uluğ (BTDK)
Prof. Dr. Simavi Vahip (MYK)

Yayın Hizmetleri / *Publishing Services*
BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.
Tel (0-312) 431 30 62, Faks: (0-312) 431 36 02
E-posta: info@bayt.com.tr

Grafik Tasarım / *Graphic Design*
Mehmet Uluşahin

Baskı / *Printing*
Miki Matbaacılık San. ve Tic. Ltd.Şti.
Matbaacılar Sitesi 560. Sk., No:27, İvedik, Ankara
Tel. (0-312) 395 21 28

Baskı tarihi: 5 Kasım 2014

∞

Bu yayında ISO 9706: 1994 Uluslararası standartlarına uygun olarak asitsiz kağıt kullanılmıştır.
This publication is printed on acid-free paper that meets the international standart ISO 9706: 1994 (Requirements for permanence)

Ağtasarımı ve Çevrimiçi Yayıncılık Hizmetleri Ada Yazılım Ltd. Şti. tarafından sağlanmaktadır.

Türk Psikiyatri Dergisi'ne gelen bütün yazılar yazarların adları saklı tutularak bağımsız danışmanlarca değerlendirilir.
All manuscripts submitted to the Turkish Journal of Psychiatry are assessed by independent referees anonymously.

TÜRK PSİKİYATRİ DERGİSİ INDEX MEDICUS, TÜBİTAK TIP, PSYCHINFO, TÜRKİYE ATIF DİZİNİ ve SSCI DİZİNLERİNDEDİR.
Turkish Journal of Psychiatry is indexed in INDEX MEDICUS, TUBITAK Medical Index, PSYCH-INFO, TURKIYE CITATION INDEX, and SSCI

etkin bulunmuştur (Shapiro, 1995). Anksiyete bozukluklarında etkin olduğu gösterilmesine rağmen OKB ile yayınlanmış az sayıda yayın bulunmaktadır (Marr, 2012). Nazari ve ark. yaptığı bir çalışmada; OKB tedavisinde sitalopram ve EMDR karşılaştırılmış; hem sitalopram hem de EMDR' nin etkin olduğu, bununla birlikte EMDR' nin OKB semptomlarının daha hızlı azalttığı ve daha etkili olduğu bildirmiştir (Nazari, 2011).Böhm ve arkadaşlarının bildirdiği bir olgu serisinde; 3 hasta tedaviye alınmış ve mevcut tedavisine EMDR eklenen hastaların belirtilerinde %60' a varan iyileşme gözlenmiştir (Böhm, 2010). Bu olgumuzun da gösterdiği gibi EMDR, OKB için akılda bulundurulması gereken bir tedavi yöntemidir.

Anahtar Sözcükler: EMDR, obsesif kompulsif bozukluk, tedaviye direnç

Kaynaklar

Nazari H (2011) Comparison of eye movement desensitization and reprocessing with citalopram in treatment of obsessive-compulsive disorder. International Journal of Psychiatry in Clinical Practice,15:270–4

Brennan BP(2014)Intensive residential treatment for severe obsessive-compulsive disorder: characterizing treatment course and predictors of response J Psychiatr Res, 56:98-105

Shapiro F(1995)Eye movement desensitization and reprocessing.1st ed. New York: The Guilford press

Marr J (2012) EMDR Treatment of Obsessive-Compulsive Disorder: Preliminary Research Journal of EMDR Practice and Research, Volume 6, Number 1

Böhm K (2010) Use of EMDR in the Treatment of Obsessive-Compulsive Disorders: A Case Series (English Version) Verhaltenstherapie, 20:175–81.

PB-109

BİPOLAR BOZUKLUK VE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU TANILARI İLE İZLENEN BİR OLGUDA EŞLİK EDEN VAJİNİSMUSUN EMDR İLE TEDAVİSİ

Berna Ermiş[1], Burhanettin Kaya[2], Gökay Alpak[3]

[1]Bitlis Devlet Hastanesi, Bitlis

[2]Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

[3]Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Gaziantep

AMAÇ: Vajinismus, vajinanın dış üçte birindeki kaslarda cinsel birleşmeyi olanaksız kılacak biçimde, yineleyici yada sürekli istem dışı kasılmanın olduğu, cinsel ağrı bozukluklarının içinde sınıflandırılan bir cinsel işlev bozukluğudur (Amerikan Psikiyatri Birliği 2000). Çocukluk çağı cinsel travmalarının vajinismusun altta yatan nedenlerinden biri olduğu gösterilmekle birlikte (Edmond ve Rubin 2004) cinsellikle ilgili bilgi eksikliğinin ve tutucu değer yargılarının, cinsel mitlerin, vajinismusun ülkemizde batı ülkelerinde bildirilen oranlardan daha sık görülmesinde rolü olduğu belirtilmektedir (İncesu 2004). Bu bildiride bipolar bozukluk ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu tanıları ile izlenen bir olguda eşlik eden vajinismusun Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma-Yeniden İşleme (EMDR) ile tedavisinin sunulması amaçlanmıştır.

OLGU: Bayan A. 32 yaşında, Gıda Mühendisi, çalışmıyor. Eşi üniversite mezunu, çalışıyor. Bir yıldır evli. Üç yıldır Bipolar Afektif Bozukluk-II ve Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) tanılarıyla izleniyor. Son bir yılda geçirilmiş iki depresif atak tanımlıyor. Evliliklerinin ilk gecesinden itibaren cinsel ilişkisırasında ağrı yaşayacağı korku ve kaygıları olduğunu, başarısız cinsel ilişki denemelerinden sonra psikiyatra başvurma kararı aldıklarını belirtiyor. Öyküde beş yaşındayken dolabın üzerinde çalan telefona ulaşmak için çıktığı demir sandalyeden düştüğü, vajina ile anüs arasında kesi oluştuğu öğrenildi. Tedavi sonrasında annesinin birkaç gün bacaklarını ayırmasına, bir ay yataktan kalkmasına izin vermediğini ve sık sık uyardığını belirtti. Görüşmede temel sorunun altta yatan cinsel travma olduğu düşünülerek travma ve vajinismusun tedavisi için EMDR uygulanmasına karar verildi. Bu amaçla hastanın pozitif ve negatif kognisyonları değerlendirerek puanlandı. (VoC-Validity of Cognition, 1 yanlış-7 doğru). Öznel Rahatsızlık düzeyi (SUD, 0 nötr-10 en yüksek) değerlendirildi. İki seans uygulanan EMDR sonrasında SUD seviyesi 0'a düşerken, VoC seviyesi 7 ye yükseldi. Bir sonraki görüşmeden önce cinsel ilişkinin gerçekleştiği, sorunun tümüyle çözüldüğü öğrenildi.

TARTIŞMA: Çeşitli çalışmalarda EMDR'nin birçok ruhsal bozuklukta etkili, travma ile ilişkili ruhsal bozukluklarda, komplike durumlarda kullanışlı bir yöntem olduğu gösterilmiştir (Onofri 2012). EMDR'nin etkinliği daha çok Travma Sonrası Stres Bozukluğu'nda gösterilmiş olmakla birlikte literaürde çocukluk çağı cinsel travmaları ve vajinismus tedavisinde etkili olduğuna ilişkin olgu sunumları bulunmaktadır (Torun 2010). Olgumuzda standart bir EMDR protokolü uygulanmıştır. İki seanslık EMDR uygulaması sonrasında kaygısı azalmış, vajinismus belirtileri ortadan kalkmıştır. Bir yıllık izlem sonrasında vajinismusun yinelemediği, herhangi bir depresif-manik atak geçirmediği gözlenmiş, EMDR'nin bipolar bozukluğun klinik gidişi üzerinde de olumlu etkisinin olduğu düşünülmüştür.

Sonuç olarak, travma ile ilişkili olarak ortaya çıkan vajinismus olgularında EMDR'nin etkin bir tedavi yöntemi olabileceği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: EMDR, travma, vajinismus

Kaynaklar

American Psychiatric Association (2000) Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th ed, Text Revised. American Psychiatric Association: Washington, DC

Edmond T, Rubin A(2004) Assessingthelong-termeffects of EMDR: resultsfrom an 18-month follow-up study with adult female survivors of CSA. J Child Sex Abus, 13(1):69-86.

İncesu C (2004) Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Klinik Psikiyatri Dergisi, 7 (Ek 3):3–13.

Onofri A (2012) EMDR in Psychiatry. Introduction to the Supplement. Riv Psichiatr, 47(2 Suppl):1-3

Torun F (2010) Vajinismusun EMDR yöntemi ile tedavisi: iki olgu sunumu. Türk Psikiyatri Dergisi, 21(3):243-8.

PB-110

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE ERİŞKİN DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU BELİRTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Önder Tuğal[1], Yarkın Özenli[1], Gonca İnce[2]

[1]Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Adana

[2]Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Adana

AMAÇ: Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) erişkinde yaygınlığı yaklaşık %6 olarak gösterilmiş olup, bozukluğun en yaygın psikiyatrik bozukluklardan biri olduğu vurgulanmıştır (Adler ve ark. 2005, Rasmussen ve Gillberg 2000). Ülkemizde üniversite öğrencilerinde erişkin DEHB inceleyen az sayıda çalışma bulunmaktadır. Beden

eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin daha fazla dikkat dağınıklığı ve konsantrasyon güçlüğü şikayetleri ile mediko-sosyal ünitesine başvurduğu görülmüştür. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde erişkin DEHB varlığı araştırılmıştır.

YÖNTEM: Bu çalışmaya Çukurova Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümünde eğitim gören 1, 2, 3, ve 4. sınıf antrenörlük bölümünde eğitim gören öğrencilerin tümü katılmıştır. Çalışma grubumuz 131 gönüllü öğrenciden oluşmuştur. Tüm deneklere Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği uygulanmıştır.

BULGULAR: Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği'ne göre çalışma grubumuzun %18.2'si testin kesim noktasının (Kesim noktası:46) üzerindeydi. Çalışmamızda erkek/ kadın ortalama puanları arasında istatistiksel fark saptanmamıştır.

SONUÇ: Erişkin DEHB genel popülasyonda daha düşük oranda bulunurken (Kessler ve ark. 2006) bizim çalışmamız bilerek seçilmiş beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde %18.2 olarak bulunmuştur. Ayrıca çocuklukta erkeklerde yüksek olan tanı oranı bizim çalışmamızda kadınlarda erkeklere eşit çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, yaygınlık

Kaynaklar

Adler LA, Spencer T, Faraone SV, Reimherr FW,Kelsey D, Michelson D (2005) Training raters to assess adult ADHD: reliability of ratings. J Atten Disord 8:121-126.

Rasmussen P, Gillberg C (2000) Natural outcome of ADHD with developmental coordination disorder at age 22 years: a controllded, longitudinal, community-based study. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 39:1424-1431.

Kessler RC, Adler R, Barkley R, Biederman J, Conners CK, Demler O (2006) The prevalence and correlates of adult ADHD in the United States: results from the National Comorbidity Survey Replication. Am J Psychiatry 163:716-723.

PB-111

ERİŞKİN DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞUNDA DÜZENLİ VE BİLİNÇLİ SPOR AKTİVİTESİNİN ETKİSİ

Gonca İnce[1], Önder Tuğal[2], Yarkın Özenli[2]
[1]Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Adana
[2]Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Adana

AMAÇ: Günümüzde spor ve fiziksel aktiviteler, bireylerin performans kapasitelerini arttırmada rol oynayan önemli faktörlerdir. Düzenli ve bilinçli egzersiz, sağlığın korunmasında ve rehabilitasyonunda yardımcıdır. Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) hastaların tedavisinde medikal tedaviye ek olarak farklı tipte tedavi yöntemleri kullanılmaktadır (Majorek ve ark. 2004, Barkley 2006, Spencer 2004). Düzenli ve bilinçli egzersizin erişkin DEHB etkisi yeteri kadar araştırılmış değildir. Bu çalışmada amaç düzenli egzersizin erişkin DEHB üzerindeki etkisini araştırmaktır.

YÖNTEM: Bu çalışmaya Çukurova Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümünde eğitim gören 1, 2 ve 4. sınıfta eğitim gören öğrencilerin tümü katılmıştır. Çalışma grubumuz 137 gönüllü öğrenciden oluşmuştur. Çalışma grubunun 86'sı düzenli spor aktivitesi var (DSAV) ve 51'i düzenli spor aktivitesi yok (DSAY) olarak ayrılmıştır. Tüm deneklere Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Kendi Bildirim Ölçeği (ASRS-v1.1) uygulanmıştır.

BULGULAR: Düzenli spor aktivitesi olan grubun dikkat puanı 10.76±4.65, düzenli spor aktivitesi olmayan grubun dikkat puanı 15.70±7.98 olarak bulunmuş ve istatistiksel olarak gruplar arasında fark anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). İki grubun sırasıyla hiperaktivite puanını DSAV grubunda 13.29±5.96, DSAY grubunda 16.31±8.50 olarak saptamış olup gruplar arası fark anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Kadın çalışma grubu hem dikkat hem de hiperaktivite sonuçları için yüksek puanlar almış olup bulgular istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$).

SONUÇ: Çalışmamızda bilinçli ve düzenli spor aktivitesi olanlarda hem dikkat eksikliği hem de hiperaktivite skorları açısından düşük sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Erişkin DEHB, DEHB'nda tedavi, Spor aktivitesi

Kaynaklar

Barkley (2006) Attention Deficit Hyperactivity Disorder: A Handbook for Diagnosis and Treatment. New York, Guilford Press, 35-87.

Majorek M, Tüchelmann T, Heusser P (2004) Therapeutic Eurythmy-movement therapy for children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD): a pilot study. Complement Ther Nurs Midwifery, 10(1):46-53.

Spencer TJ (2004) ADHD Treatment Across the Life Cycle. J Clin Psychiatry, 65 [suppl 3]:22–26.

PB-112

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE SEMPTOMLARI İLE ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI, DEPRESYON VE ANKSİYETE SEMPTOMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Şule Akıncı Aktaş[1], Ercan Dalbudak[1], Seçil Aldemir[1], Merve Topcu[1], Meryem Gül Teksin[1], Gülşen Teksin[2]
[1]Turgut Özal Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara
[2]Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

AMAÇ: Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB), çocukluk çağında başlayan kendisini dikkat eksikliği ve dürtüsellikle gösteren nöropsikiyatrik bir bozukluktur. Erişkin DEHB'ye komorbid diğer psikiyatrik bozukluklar sıklıkla eşlik etmektedir. Çalışmamızın amacı DEHB semptomları (DEHBs) ile çocukluk çağı travmaları (ÇÇT), depresyon ve anksiyete semptomları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

YÖNTEM: Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Polikliniği'ne karışık anksiyete depresyon ve DEHBs ile başvurmuş 109 hastanın verileri retrospektif olarak incelenmiştir. Hastalar; klinik görüşme, sosyodemografik veri formu, Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Erişkin Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Kendi Bildirim Ölçeğiyle (ASRS) değerlendirilmiştir. Hastalar, ASRS kesme puanlarına göre 3 gruba ayrılmıştır (DEHBs yok, olası ve yüksek olası). Üç grup arasındaki BAÖ, BDÖ, ÇÇT alt ölçekleri arasındaki ortalama puanları karşılaştırmak için ANOVA yapılmıştır. DEHBs ile BAÖ, BDÖ, ÇÇT alt ölçekleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca, anksiyete ve depresyon belirtilerinin etkisi kontrol edildiğinde ÇÇT'nin, DEHB'nin belirleyicisi olup olmadığını araştırmak amacıyla hiyerarşik linear regresyon analizi yapılmıştır; ilk basamakta BDÖ, BAÖ, ikinci basamakta ÇÇT alt ölçekleri (duygusal ihmal, fiziksel ihmal, fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar) analize dâhil edilmiştir.

PSYCHIATRIC ASSOCIATION OF TURKEY · TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ · 1995

50

Ulusal Psikiyatri Kongresi

GELENEKTEN GELECEĞE...

Türkiye'de Nöropsikiyatri
100. yılında

Bilimle...
Birlikte...

12 - 16 Kasım 2014

Rixos Sungate Hotel, Antalya

ΨEPA

EPA Council of National
Psychiatric Associations Symposium

Cultural, Educational and Economic Issues in Mental Health Care

Current challenges and future perspectives...

BİLDİRİ ÖZETLERİ

www.50psikiyatri.org
psikiyatri@globalturizm.com.tr

Abstracts (Kabul:Poster)	abstractagent™
Sunum Günü: 14.11.2014 Sunum Saati: 12:30 - 13:30 Salon Adı: Poster Alanı	
PS-107	Sosyal Fobinin EMDR Yöntemi ile Tedavisi: Olgu Sunumu Naci Olam, Aslıhan Okan İbiloğlu
PS-108	EMDR ile yanıt elde edilen farmakoterapiye dirençli bir OKB olgusu Münevver Yıldırım, Sevdenur Cansız, Alparslan Cansız, Ejder Akgün Yıldırm
PS-109	Bipolar Bozukluk ve Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Tanıları İle İzlenen Bir Olguda Eşlik Eden Vajinismusun EMDR İle Tedavisi Berna Ermiş, Burhanettin Kaya, Gökay Alpak
PS-110	**Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinde Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Belirtilerinin değerlendirilmesi** **Önder Tuğal, Yarkın Özenli, Gonca İnce**
PS-111	**Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğunda Düzenli ve Bilinçli Spor Aktivitesinin Etkisi** **Gonca İnce, Önder Tuğal, Yarkın Özenli**
PS-112	Dikkat Eksikliği Hiperaktivite semptomları ile çocukluk çağı travmaları, depresyon ve anksiyete semptomları arasındaki ilişki Şule Akıncı Aktaş, Ercan Dalbudak, Seçil Aldemir, Merve Topcu, Meryem Gül Teksin, Gülşen Teksin
PS-113	Gebelerin Psikososyal Sağlık Durumları İle Annelik Rolü Arasındaki İlişki Hülya Uçar, Hava Özkan

[PS-110]

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinde Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Belirtilerinin değerlendirilmesi

Önder Tuğal[1], Yarkın Özenli[1], Gonca İnce[2]
[1]Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Adana
[2]Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Adana

Amaç: Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) erişkinde yaygınlığı yaklaşık %6 olarak gösterilmiş olup, bozukluğun en yaygın psikiyatrik bozukluklardan biri olduğu vurgulanmıştır (Adler ve ark. 2005, Rasmussen ve Gillberg 2000). Ülkemizde üniversite öğrencilerinde erişkin DEHB inceleyen az sayıda çalışma bulunmaktadır. Beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin daha fazla dikkat dağınıklığı ve konsantrasyon güçlüğü şikayetleri ile mediko-sosyal ünitesine başvurduğu görülmüştür. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde erişkin DEHB varlığı araştırılmıştır.
Yöntem: Bu çalışmaya Çukurova Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümünde eğitim gören 1, 2, 3, ve 4. sınıf antrenörlük bölümünde eğitim gören öğrencilerin tümü katılmıştır. Çalışma grubumuz 131 gönüllü öğrenciden oluşmuştur. Tüm deneklere Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği uygulanmıştır.
BULGULAR: Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği'ne göre çalışma grubumuzun %18.2'si testin kesim noktasının (Kesim noktası:46) üzerindeydi. Çalışmamızda erkek/ kadın ortalama puanları arasında istatistiksel fark saptanmamıştır.
Sonuç: Erişkin DEHB genel popülasyonda daha düşük oranda bulunurken (Kessler ve ark. 2006) bizim çalışmamız bilerek seçilmiş beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde %18.2 olarak bulunmuştur. Ayrıca çocuklukta erkeklerde yüksek olan tanı oranı bizim çalışmamızda kadınlarda erkeklere eşit çıkmıştır.

Kaynaklar:
1.Adler LA, Spencer T, Faraone SV, Reimherr FW,Kelsey D, Michelson D (2005) Training raters to assess adult ADHD: reliability of ratings. J Atten Disord 8:121-126.
2.Rasmussen P, Gillberg C (2000) Natural outcome of ADHD with developmental coordination disorder at age 22 years: a controlled, longitudinal, community-based study. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 39:1424-1431.
3.Kessler RC, Adler R, Barkley R, Biederman J, Conners CK, Demler O (2006) The prevalence and correlates of adult ADHD in the United States: results from the National Comorbidity Survey Replication. Am J Psychiatry 163:716-723.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri, Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu, Yaygınlık

Sunum Detayları: Sunum Günü: 14.11.2014
Sunum Saati: 12:30 - 13:30
Salon Adı: Poster Alanı

Kapat

Yazdır

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE ERİŞKİN DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU BELİRTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr **Önder Tuğal**[1], Dr **Yarkın Özenli**[2], **Gonca İnce**[3]

Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği, ADANA, Uzm. Dr[1]
Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği, ADANA, Doç. Dr[2]
Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, ADANA, Yrd. Doç[3]

ÖZET

Amaç: Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) erişkinde yaygınlığı yaklaşık % 6 olarak gösterilmiş olup, bozukluğun en yaygın psikiyatrik bozukluklardan biri olduğu vurgulanmıştır. Ülkemizde üniversite öğrencilerinde erişkin DEHB inceleyen az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde erişkin DEHB varlığı araştırılmıştır.

Yöntem: Bu çalışmaya Çukurova Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümünde eğitim gören 1, 2, 3, ve 4. sınıf antrenörlük bölümünde eğitim gören öğrencilerin tümü katılmıştır. Çalışma grubumuz 151 gönüllü öğrenciden oluşmuştur. Tüm deneklere Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği uygulanmıştır.

Bulgular: Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği'ne göre çalışma grubumuzun %18.2'si testin kesim noktasının (Kesim noktası:46) üzerindeydi. Çalışmamızda erkek/ kadın ortalama puanları arasında istatistiksel fark saptanmamıştır.

Sonuç: Erişkin DEHB genel popülasyonda daha düşük oranda bulunurken bizim çalışmamız bilerek seçilmiş beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde %18.2 olarak bulunmuştur. Ayrıca çocuklukta erkeklerde yüksek olan tanı oranı bizim çalışmamızda kadınlarda erkeklere eşit çıkmıştır.

GİRİŞ

Erişkinlerde DEHB tanısının tanı sistemlerine ilk kez DSM-III'te dikkat eksikliği bozukluğu-rezidüel tip başlığı altında yer almıştır (American Psychiatric Association 1980). DEHB, halen hem DSM-IV-TR'de, hem de ICD-10'da çocukluk dönemi psikiyatrik bozuklukları başlığı altında ele alınmaktadır. Ancak DSM-IV-TR erişkin tanısına izin vermektedir. DSM-IV-TR bilgi klavuzunda hastaların çoğunda belirtilerin ergenlik ve genç erişkinlikte kaybolacağını belirtmektedir. (Amerikan Psikiyatri Birliği: Çeviri 2000).

Oysaki Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) erişkinde yaygınlığı yaklaşık % 6 olarak gösterilmiş olup, bozukluğun en yaygın psikiyatrik bozukluklardan biri olduğu vurgulanmıştır (Adler ve ark. 2005, Rasmussen ve Gillberg 2000). Psikiyatri polikliniğine başvuran hastalarda yapılan bir çalışmada erişkin DEHB %15.9 olarak bulunmuştur. Çalışma dikkat eksik eksikliğinin ön planda olduğunu en sık eş tanının ise majör depresyon olduğunu göstermiştir. Erkek/ kadın oranın yaklaşık eşit olduğu görülmüştür (Duran Ş. 2006).

Ülkemizde üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda oldukça farklı sonuçlar çıkmıştır. Tıp fakültesi öğrencilerinde erişkin DEHB yaygınlığı % 6.3 olarak bulunmuştur (Taner ve ark 2007). Buna karşın Kılıçoğlu ve arkadaşları, farklı üniversitelerde eğitim gören üniversite öğrencilerinin DEHB belirtilerini %15.55 olarak saptamıştır (Kılıçoğlu ve ark 2009).

Bu çalışmanın yapıldığı üniversitede (Çukurova Üniversitesi) beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin daha fazla dikkat dağınıklığı ve konsantrasyon güçlüğü şikayetleri ile mediko-sosyal ünitesine başvurduğu görülmüştür. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde erişkin DEHB varlığı araştırılmıştır.

YÖNTEM ve GEREÇ

Bu çalışmaya Çukurova Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Bölümünde eğitim gören 1, 2, 3, ve 4. sınıf antrenörlük bölümünde eğitim gören öğrencilerin tümü katılmıştır. Çalışma grubumuz 151 gönüllü öğrenciden oluşmuştur. Tüm deneklere Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği uygulanmıştır.

Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği (WUDÖ): WUDÖ, çocukluktaki DEHB belirtilerini geriye yönelik sorgulamak ve erişkinlerde DEHB tanısının konmasına yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir. Yirmi beş maddelik Likert tipi bir ölçektir ve 'hayır ya da çok hafif' 0, 'hafif' 1, 'orta derecede' 2, 'fazla'3,'çok fazla' 4 puan olarak hesaplanır. Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması sonucu iç tutarlığı çok yüksek (Cronbachalfa=0.93) bulunmuştur. Testin kesim noktası 46 olarak kabul edilir.

SONUÇLAR

Wender-Utah Derecelendirme Ölçeği'ne göre çalışma grubumuzun % 18.2'si testin kesim noktasının üzerindeydi. Tablo 1'de ulusal diğer üniversitelerde yapılan erişkin DEHB çalışmaları toplu halde bulunmaktadır. Kadın katılımcıların ortalama puanı 30.95±14.02 erkeklerde 27.30±11.26 olarak bulunmuştur. Çalışmamızda kadın denekler ile erkek deneklerin ortalama puanları arasında istatistiksel fark saptanmamıştır.

Tablo 1. Türkiye'de üniversite öğrencilerinde Erişkin DEHB ilgili yapılan çalışmalardaki sonuçlar

Çalışmalar	Sayı	Tanı Yöntemi	Erişkin DEHB(%)	K/E
Tıp Fak 6. Sınıf	191	WUDÖ	6.3	?
Üniversite Öğr*.	591	ASRS	6	¼
Üniversite Öğr.	1961	ASRS	15.6	¼
Beden Eği. Öğr.	151	WUDÖ	18.2	1/1

*Doğan S ve Ark (2008)

TARTIŞMA

Genel popülasyonla yapılan çalışmalarda erişkin DEHB %1-6 yakınlarında bulunmuştur (Kessler ve ark 2006, Kennemer K ve Goldstien S 2005). Bu çalışmalarla karşılaştırıldığında genç erişkin popülasyonda daha sık görüldüğü düşünülmektedir. Ülkemizde daha çok genç erişkin kişilerin bulunduğu üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda oldukça farklı sonuç elde edilmiştir. Bu çalışmalardan biri tıp fakültesinde okuyan öğrencilerde yapılmıştır. Bu çalışmada DEHB yaygınlığı %6.3 olarak bulunmuştur. Ayrıca DEHB tanısı konan grubun kendini daha başarısız algıladığı ve uzmanlık daha az istediği saptanmıştır (Taner ve ark 2007). Üniversite öğrencileri ile yapılan diğer çalışmada %15.55'inde yüksek düzeyde DEHB belirtileri saptanmıştır. Bu çalışmada erkek öğrencilerin aşırı hareketlilik ve toplam puanları anlamlı olarak yüksek olduğu ancak örgün eğitimle ikinci öğretimde okuyan öğrencilerin arasında fark bulunmadığı belirtilmiştir. Yazarlar, bu verilere dayanarak üniversite öğrencileri örnekleminde de DEHB belirtilerinin sık olarak görülebileceğini ve akademik başarının yanı sıra, ruhsal işlevsellik üzerine de olumsuz etkilerde bulunabileceğini bildirmiştir (Kılıçoğlu ve ark 2009). Bizim çalışmamız beden eğitimi ve spor bölümünde yapılmıştır. Bu okulda okuyan öğrencilerin daha fazla dikkat dağınıklığı ve konsantrasyon güçlüğü olduğu kendileri tarafından bildirilmiştir. Çalışmamızda grubumuzun %18.2'sinde DEHB tanımlanacak değerler saptanmıştır. Şu ana kadar yapılmış sporla uğraşan ya da beden eğitimi bölümünde okuyan öğrenciler ile yapılmış bir çalışmaya yabancı ve yerli literatürde rastlanmamıştır. Çalışma grubumuz zihinsel aktivite ile değil fiziksel aktivite ve başarı ile kazandıkları okulu seçmelerinde de dikkkat eksiklikleri ve konsantrasyon güçlüklerini gösterir niteliktedir. Bu konunun daha iyi aydınlatılması için geniş seriler ve tamamen sporu profesyonelce yapan kişiler ile yapılan çalışmalara ihtiyaç olduğunu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

American Psychiatric Association (1980) Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. Third ed., (DSMIII),Washington D.C., American Psychiatric Press.

Amerikan Psikiyatri Birliği. Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı (2001) Yeniden gözden geçirilmiş dördüncü baskı (DSM-IV-TR), Washington D.C., AmerikanPsikiyatri Birliği, E Köroğlu (2000'den çev.), Ankara, Hekimler Yayın Birliği.

Adler LA, Spencer T, Faraone SV, Reimherr FW,Kelsey D, Michelson D (2005) Training raters to assess adult ADHD: reliability of ratings. J Atten Disord 8:121-126.

Doğan S, Öncü B, Varol-Saraçoğlu G, Küçükgöncü S (2008) Üniversite öğrencilerinde dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu belirti sıklığı ve belirti düzeyi ile ilişkili gelişimsel, akademik ve psikolojik etmenler. Türkiye'de Psikiyatri Dergisi 10:109-115.

Duran Ş (2006) Psikiyatri Polikliniğine Başvuran HastalardaErişkin Dikkat Eksikliği-Hiperaktivite Bozukluğu Sıklığı ve Eştanı Durumları. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Haydarpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.

Kennemer K, Goldstien S (2005) Incidence of ADHD in adultswith severe mental health problems. Appl Neuropsychol 12:77-82.

Kessler RC, Adler R, Barkley R, Biederman J, Conners CK, Demler O (2006) The prevalence and correlates of adult ADHD in the United States: results from the National Comorbidity Survey Replication. Am J Psychiatry 163:716-723.

Kılıçoğlu A, Çalık E, Kurt İ, Karadağ F, Çelik N, Yeter K (2009) Üniversite öğrencilerinde kendilerinin bildirdikleri dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu belirtilerinin değerlendirilmesi. Anadolu Psikiyatri Derg 10:88-93.

Rasmussen P, Gillberg C (2000) Natural outcome of ADHD with developmental coordination disorder at age 22 years: a controlkled, longitudinal, community-based study. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 39:1424-1431.

Taner E, İlhan MN, Taner Y, Bekar EE, Şenlik ZB (2007) Tıp fakültesi altıncı sınıf öğrencilerinde DEHB yaygınlığı ve eğitim hayatı üzerine etkileri. FÜ Sağlık Bil Derg 21: 59-62.